

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే

॥ సప్తచత్వారింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తచత్వారింశః సర్గః ॥

సీతయా రావణాయ పత్యురాత్మనశ్చ పరిచయం దత్త్వా వనాగమనే
కారణస్య ప్రతిపాదనం రావణేన తాం స్వపట్టమహిషీపదే
ప్రతిష్ఠాపయితుం స్వవిచారస్య ప్రకటనం సీతయా తస్య భర్తృనం చ

రావణేన తు వైదేహీ తదా పృష్ఠా జిహీర్షణా |
పరివ్రాజకరూపేణ శశంసాత్మానమాత్మనా || 3.47.1 ||

బ్రాహ్మణశ్చాతిథిశ్చైష అనుక్తో హి శపేత మాం |
ఇతి ధ్యాత్వా ముహూర్తం తు సీతా వచనమబ్రవీత్ || 3.47.2 ||

దుహితా జనకస్యాహం మైథిలస్య మహాత్మనః |
సీతా నామ్నాస్మి భద్రం తే రామస్య మహిషీ ప్రియా || 3.47.3 ||

ఉషిత్వా ద్వాదశ సమా ఇక్ష్వాకూణాం నివేశనే |
భుంజానా మానుషాన్ భోగాన్ సర్వకామసమృద్ధినీ || 3.47.4 ||

తత్ర త్రయోదశే వర్షే రాజామంత్రయత ప్రభుః |
అభిషేచయితుం రామం సమేతో రాజమంత్రిభిః || 3.47.5 ||

తస్మిన్ సంభ్రయమాణే తు రాఘవస్యాభిషేచనే |
కైకేయీ నామ భర్తారం మమార్యా యాచతే వరం || 3.47.6 ||

పరిగృహ్య తు కైకేయీ శ్వశురం సుకృతేన మే |
మమ ప్రవ్రాజనం భర్తుర్భరతస్యాభిషేచనం || 3.47.7 ||

ద్వావయాచత భర్తారం సత్యసంధం నృపోత్తమం |
నాద్య భోక్త్యే న చ స్వప్న్యే న పాస్యే న కదాచన || 3.47.8 ||

ఏష మే జీవితస్యాంతో రామో యదభిషిచ్యతే |
ఇతి బ్రువాణాం కైకేయీం శ్వశురో మే స పార్థివః || 3.47.9 ||

అయాచతార్హైరన్వర్హైర్న చ యాంచాం చకార సా |
మమ భర్తా మహాతేజా వయసా పంచవింశకః || 3.47.10 ||

అష్టాదశ హి వర్షాణి మమ జన్మని గణ్యతే |
రామేతి ప్రథితో లోకే సత్యవాఙ్శీలవాఙ్ముచిః || 3.47.11 ||

విశాలాక్షో మహాబాహుః సర్వభూతహితే రతః |
కామార్తశ్చ మహారాజః పితా దశరథః స్వయం || 3.47.12 ||

కైకేయ్యాః ప్రియకామార్థం తం రామం నాభ్యషేచయత్ |
అభిషేకాయ తు పితుః సమీపం రామమాగతం || 3.47.13 ||

కైకేయీ మమ భర్తారమిత్యువాచ ద్రుతం వచః |
తవ పిత్రా సమాజ్ఞప్తం మమేదం శృణు రాఘవ || 3.47.14 ||

భరతాయ ప్రదాతవ్యమిదం రాజ్యమకంటకం |
త్వయా తు ఖలు వస్తవ్యం నవ వర్షాణి పంచ చ || 3.47.15 ||

వనే ప్రవ్రజ కాకుత్స్థ పితరం మోచయాన్మతాత్ |
తథేత్యువాచ తాం రామః కైకేయీమకుతోభయః || 3.47.16 ||

చకార తద్వచః శ్రుత్వా భర్తా మమ దృఢవ్రతః |
దద్యాన్న ప్రతిగృహ్ణీయాత్ సత్యం బ్రూయాన్న చాన్యతం || 3.47.17 ||

ఏతద్ బ్రాహ్మణ రామస్య వ్రతం ధృతమనుత్తమం |
తస్య భ్రాతా తు వైమాత్రో లక్ష్మణో నామ వీర్యవాన్ || 3.47.18 ||

రామస్య పురుషవ్యాఘ్రః సహాయః సమరేఽరిహ |
స భ్రాతా లక్ష్మణో నామ బ్రహ్మచారీ దృఢవ్రతః || 3.47.19 ||

అన్వగచ్ఛద్ ధనుష్పాణిః ప్రవ్రజంతం మయా సహ |
జటీ తాపసరూపేణ మయా సహ సహానుజః || 3.47.20 ||

ప్రవిష్టో దండకారణ్యం ధర్మనిత్యో దృఢవ్రతః |
తే వయం ప్రచ్యుతా రాజ్యాత్ కైకేయాస్తు కృతే త్రయః || 3.47.21 ||

విచరామ ద్విజశ్రేష్ఠ వనం గంభీరమోజసా |
సమాశ్వుస ముహూర్తం తు శక్యం వస్తుమిహ త్వయా || 3.47.22 ||

ఆగమిష్యతి మే భర్తా వన్యమాదాయ పుష్కలం |
రురూన్ గోధాన్ వరాహంశ్చ హత్వాఽఽదాయామిషం బహు || 3.47.23 ||

స త్వం నామ చ గోత్రం చ కులమాచక్ష్య తత్త్వతః |
ఏకశ్చ దండకారణ్యే కిమర్థం చరసి ద్విజ || 3.47.24 ||

ఏవం బ్రువత్వాం సీతాయాం రామపత్న్యాం మహాబలః |
ప్రత్యువాచోత్తరం తీవ్రం రావణో రాక్షసాధిపః || 3.47.25 ||

యేన విత్రాసితా లోకాః సదేవాసురమానుషాః |
అహం స రావణో నామ సీతే రక్షోగణేశ్వరః || 3.47.26 ||

త్వాం తు కాంచనవర్ణాభాం దృష్ట్వా కౌశేయవాసినీం |
రతిం స్వకేషు దారేషు నాధిగచ్ఛామ్యనిందితే || 3.47.27 ||

బహ్వీనాముత్తమస్త్రీణామాహృతానామితస్తతః |
సర్వాసామేవ భద్రం తే మమార్గమహిషీ భవ || 3.47.28 ||

లంకా నామ సముద్రస్య మధ్యే మమ మహాపురీ |
సాగరేణ పరిక్షిప్తా నివిష్టా గిరిమూర్ధని || 3.47.29 ||

తత్ర సీతే మయా సార్థం వనేషు విచరిష్యసి |
న చాస్య వనవాసస్య స్పృహయిష్యసి భామిని || 3.47.30 ||

పంచ దాస్యః సహస్రాణి సర్వాభరణభూషితాః |
సీతే పరిచరిష్యంతి భార్యా భవసి మే యది || 3.47.31 ||

రావణేనైవముక్తా తు కుపితా జనకాత్మజా |
ప్రత్యువాచానవద్యాంగీ తమనాదృత్య రాక్షసం || 3.47.32 ||

మహాగిరిమివాకంప్యం మహేంద్రసదృశం పతిం |
మహోదధిమివాక్షోభ్యమహం రామమనువ్రతా || 3.47.33 ||

సర్వలక్షణసంపన్నం న్యగ్రోధపరిమండలం |
సత్యసంధం మహాభాగమహం రామమనువ్రతా || 3.47.34 ||

మహాబాహుం మహోరస్కం సింహవిక్రాంతగామినం |
న్యసింహం సింహసంకాశమహం రామమనువ్రతా || 3.47.35 ||

పూర్ణచంద్రాననం రామం రాజవత్సం జితేంద్రియం |
పుథుకీర్తి మహాబాహుమహం రామమనువ్రతా || 3.47.36 ||

త్వం పునర్జంబుకః సింహీం మామిహేచ్ఛసి దుర్లభాం |
నాహం శక్యా త్వయా స్పృష్టుమాదిత్యస్య ప్రభా యథా || 3.47.37 ||

పాదపాన్ కాంచనాన్ నూనం బహూన్ పశ్యసి మందభాక్ |
రాఘవస్య ప్రియాం భార్యాం యస్త్వమిచ్ఛసి రాక్షస || 3.47.38 ||

క్షుధితస్య చ సింహస్య మృగశత్రోస్తరస్వినః |
ఆశీవిషస్య వదనాద్ దంష్ట్రామాదాతుమిచ్ఛసి || 3.47.39 ||

మందరం పర్వతశ్రేష్ఠం పాణినా హర్తుమిచ్ఛసి |
కాలకూటం విషం పీత్వా స్వస్తిమాన్ గంతుమిచ్ఛసి || 3.47.40 ||

అక్షి సూచ్యా ప్రమృజసి జిహ్వయా లేడి చ క్షురం |
రాఘవస్య ప్రియాం భార్యామధిగంతుం త్వమిచ్ఛసి || 3.47.41 ||

అవసజ్య శిలాం కంఠే సముద్రం తర్తుమిచ్ఛసి |
సూర్యాచంద్రమసౌ చోభౌ పాణిభ్యాం హర్తుమిచ్ఛసి || 3.47.42 ||

యో రామస్య ప్రియాం భార్యాం ప్రధర్షయితుమిచ్ఛసి |
అగ్నిం ప్రజ్వలితం దృష్ట్వా వస్త్రేణాహర్తుమిచ్ఛసి || 3.47.43 ||

కల్యాణవృత్తాం యో భార్యాం రామస్యాహర్తుమిచ్ఛసి |
అయోముఖానాం శూలానామగ్రే చరితుమిచ్ఛసి |
రామస్య సదృశీం భార్యాం యోఽధిగంతుం త్వమిచ్ఛసి || 3.47.44 ||

యదంతరం సింహస్యగాలయోర్వనే
యదంతరం స్యందనికాసముద్రయోః |
సురాగ్ర్యసౌవీరకయోర్యదంతరం
తదంతరం దాశరథేస్తవైవ చ || 3.47.45 ||

యదంతరం కాంచనసీసలోహయో -
ర్యదంతరం చందనవారిపంకయోః |
యదంతరం హస్తిబిడాలయోర్వనే
తదంతరం దాశరథేస్తవైవ చ || 3.47.46 ||

యదంతరం వాయుసవైనతేయయో -
ర్యదంతరం మధుమయూరయోరపి |
యదంతరం హంసకగృధ్రయోర్వనే
తదంతరం దాశరథేస్తవైవ చ || 3.47.47 ||

తస్మిన్ సహస్రాక్షసమప్రభావే
రామే స్థితే కార్ముకబాణపాణౌ |

హృతాపి తేఽహం న జరాం గమిష్యే
ఆజ్యం యథా మక్షికయావగీర్ణం || 3.47.48 ||

ఇతీవ తద్వాక్యమదుష్టభావా
సుదుష్టముక్త్యా రజనీచరం తం |
గాత్రప్రకంపాద్ వ్యథితా బభూవ
వాతోద్ధతా సా కదలీవ తన్వీ || 3.47.49 ||

తాం వేపమానాముపలక్ష్య సీతాం
స రావణో మృత్యుసమప్రభావః |
కులం బలం నామ చ కర్మ చ స్వం
సమాచచక్షే భయకారణార్థం || 3.47.50 ||

|| ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే సప్తచత్వారింశః సర్గః ||